

P o s u d e k

na diplomovou práci Alexandry M e l i c h á r o v é napsanou na téma „Peňažné zadostiučinenie jako prostriedok ochrany osobnosti v občanskom prave“ (stran 60; připojen seznam použité literatury včetně literatury slovenské).

Předložená diplomová práce obsahuje - kromě úvodu a závěru - deset kapitol, které ve své podstatě komplexně řeší, a třeba hned úvodem říká, že erudovaně, otázky peněžního zadostiučinění v soukromém právu.

Těžiště předložené diplomové práce lze spatřovat jednak již v jedné z úvodních kapitol práce, která pojednává o nemajetkové újmě jako o jednom z nezbytných předpokladů založení sankcí podle §13 ObčZ, a dále v analýze peněžní satisfakce jako prostředku ochrany osobnosti fyzické osoby. Posléze uvedená analýza se diplomantce rozpadá na fázi první, ve které jsou určeny předpoklady pro přiznání peněžního zadostiučinění, zatímco druhá fáze se zabývá v soudní praxi poměrně složitou otázkou stanovení výše peněžitého nároku.

Je však třeba dodat, že i v ostatních částech předložené diplomové práce se diplomantka úspěšně - a s některými samostatnými dílčími postřehy - zabývá teoreticky i prakticky aktuálními otázkami ochrany osobnosti fyzické osoby. V těchto směrech lze např. upozornit na zajímavě a rovněž dílčími způsoby přemýšlivě podaný výklad o subjektech práva na ochranu osobnosti včetně subjektů postmortální ochrany. V tom diplomantce zřetelně nepomohlo užitečné využití některých poznatků a zkušeností slovenské literatury a judikatury, které stejně jako česká literatura a judikatura vychází ze stejného legislativního základu.

Za zvláštní klad předložené diplomové práce však považuji, že diplomantka věnovala speciální pozornost problematice vzájemného vztahu odškodnění podle §13 odst.2,3 ObčZ na straně jedné a jednorázového odškodnění při úmrtí fyzické osoby podle §444 ObčZ na straně druhé. Základ předložené diplomové práce považuji i diplomantčiny výklady o promlčení nároku na peněžní zadostiučinění. Jde - jak známo - o kontroverzní problematiku, u které se diametrálně rozcházejí názory

jak praxe, tak teorie (ani v praxi totiž, jak je patrné z rozdílné judikatury Vrchních soudů v Praze a v Olomouci však není v této otázce shoda). Diplomantka nejprve objektivně rozebírá důvody, které svědčí názoru, že se tento nárok promlčuje. Hlavní pozornost však věnuje důvodům, s nimiž se ztotožňuje a které svědčí opačnému závěru, totiž, že ani právo na odškodnění v penězích se – stejně jako ostatní práva podle §13 odst. 1 ObčZ. I když se závěrem diplomantky neztotožňuji a jsem přesvědčen, že stanovisko převládající v soudní praxi (Nejvyšší soud ČR) v dalším vývoji nemůže obstát, nicméně oceňuji i v této části práce dílčí schopnosti samostatného přístupu diplomantky a její argumentace. Nemohu však nepoznamenat, že i diplomantka přece jen pocítuje nutnost určitého časového omezení i u nároku na peněžní odškodnění, které však hledá – stejně jako u jiných prostředků ochrany podle §13 odst. 1 ObčZ – v existenci právního zájmu na žalobě a v jeho uhasnutí. Právě omezení v této podobě však je podle mého názoru typické pro event. nepřiznání nároku na morální zadostiučinění.

Zároveň je třeba konstatovat, že předložená diplomová práce jako celek rozhodně ob stojí z hlediska nároků na tyto práce kladených. Svědčí o celkově svědomitém přístupu diplomantky ke zpracování zvolené tematiky, o nesporné šíři a erudici pohledu na zkoumanou problematiku, k jejímuž řešení čerpá užitečně i ze slovenské literatury a judikatury. K pozitivům diplomové práce patří i velmi dobrá znalost a orientace v platné právní úpravě, jakož i smysl pro přehledné systematické řazení zkoumaných otázek. V poslední řadě lze vyzvednout i věcnost a jasnost zvolených formulací, které nenechávají u čtenáře žádných pochybností o závěrech diplomantky.

Úplně závěrem bych chtěl ocenit i diplomantčinu úvahu o zvláštní úloze soudů právě při aplikaci právní úpravy ochrany osobností fyzických osob, jakož i v té souvislosti zvýrazněný důraz na to, že úkolem rozhodování soudů je i v těchto věcech vyplňovat případné mezery v psaném právu podle měřítek praktického rozumu a fundovaných všeobecných představ o spravedlnosti ve společnosti.

Při ústní obhajobě diplomové práce doporučuji se znovu vrátit k otázce promlčení, nároku na peněžité zadostiučinění, jakož i k otázce vzájemného vztahu v §13 odst. 2 ObčZ a §444 ObčZ.

Předběžně mé hodnocení práce: v ý b o r n ě.

Prof. JUDr. Jirí Švestka, DrSc